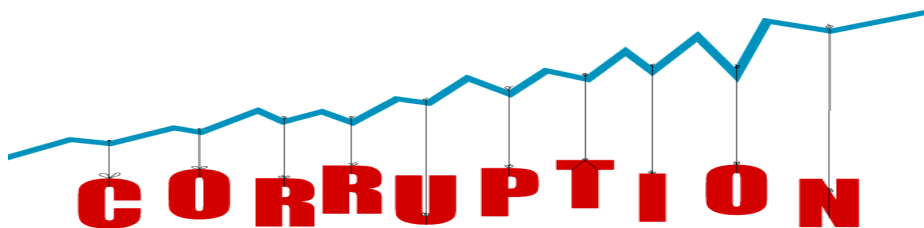

**GLOBALNI
INDEKS PERCEPCIJE KORUPCIJE
(CPI) 2018
objavljen 29. januara 2019.**

www.transparentnost.org.rs
www.transparency.org/cpi

Indeks percepcije korupcije CPI 2018

Globalni (180 država/teritorija)
agregatni Indeks (do 13 različitih izvora podataka)
koji meri opažanje (eksperata/poslovnih ljudi)
korupcije („zloupotreba javnih ovlašćenja za privatnu korist”)
u javnom sektoru (državni funkcioneri i javni službenici)

Indeks percepcije korupcije za 2018

- Meri stepen u kojem se opaža korumpiranost u javnom sektoru (korumpiranosti državnih funkcionera i javnih službenika)
- Indeks se sačinjava na osnovu **13 različitih istraživanja i studija**, koja ispituju mišljenja stručnjaka, predstavnika institucija i poslovnih ljudi
- U 2018. rangirano je ukupno 180 država/teritorija, isto koliko i 2017. godine.

Ciljevi CPI

- Da se izmeri koliko prisustvo korupcije u javnom sektoru opažaju poslovni ljudi, stručnjaci i analitičari rizika
- Da se unapredi komparativno razumevanje nivoa korupcije
- Da ponudi presek viđenja donosilaca odluka koje utiču na trgovinu i investicije
- CPI je „agregatno istraživanje” (istraživanje grupe istraživanja), osmišljeno kako bi se prevazišli nedostaci svakog pojedinačnog istraživanja o korupciji
- Da stimuliše naučna istraživanja, analize uzroka i posledica korupcije, na međunarodnom i domaćem planu
- Da doprinese podizanju svesti o korupciji u javnosti – i stvori klimu za promene.

Indeks percepcije korupcije CPI 2018

- CPI je istraživanje koje se odvija iz godine u godinu i pruža podatke koji se mogu kontinuirano pratiti. CPI 2018 je 24. po redu.
- **Minimum 3 istraživanja po zemlji/teritoriji da bi bila uvršćena na listu**
- **Istraživanja moraju biti objavljena u prethodnih 24 meseci**
- **Zemlje se boduju na skali od 100 (veoma 'čiste') do 0 (veoma korumpirane)**
- **Ispituje se percepcija (opažanje), a ne događaji, planovi i potencijal** (npr. broj prijavljenih slučajeva, broj osuda, broj tekstova u medijima, usvojeni zakoni, najave)

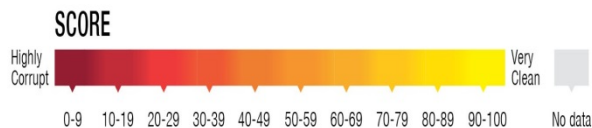
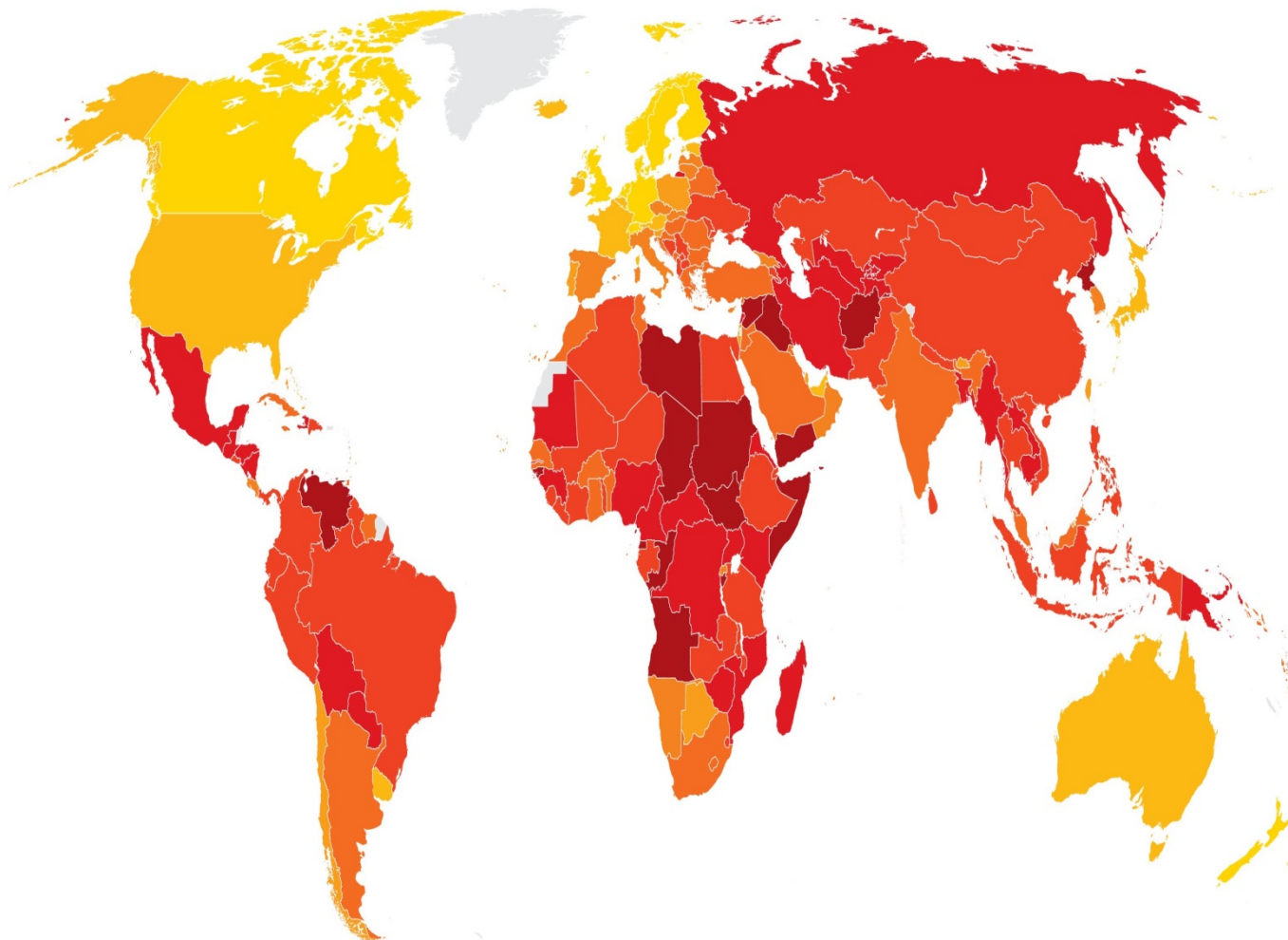

Mogućnost poređenja

- Indeks predstavlja presek viđenja poslovnih ljudi i analitičara prilika u pojedinim zemljama i ne odražava nužno njihovo sagledavanje promena u odnosu na prethodnu godinu, već **aktuelni utisak**
- **Za poređenje je skor zemlje relevantniji od njenog mesta na tabeli** (broj država/teritorija koje su uključene se menja)
- Promene indeksa kod pojedinih država/teritorija **mogu biti rezultat promene uzorka** – istraživanja koja su uzeta u obzir pri sačinjavanju indeksa
- **Aktuelni CPI je u potpunosti moguće porediti sa rezultatima počev od CPI 2012 (skor zemlje/teritorije).** Usled metodoloških promena iz 2012, mogućnost poređenja sadašnjeg CPI sa rezultatima iz ranijih godina (pre CPI 2012 godine) je ograničena: može se porediti mesto na listi (uzimajući u obzir promene broja zemalja u uzorku i kretanje drugih zemalja) ili vršiti poređenje rezultata po pojedinim istraživanjima; nije metodološki ispravno automatski množiti skor iz prethodnih godina sa 10 ili deliti sadašnji sa 10! Poređenja sa ranijim godinama treba uzeti sa rezervom i zbog toga što je povećan broj izvora, što je uticalo na način izračunavanja ocena.

CORRUPTION PERCEPTIONS INDEX 2018

The perceived levels of public sector corruption in 180 countries/territories around the world.

#cpi2018

www.transparency.org/cpi

This work from Transparency International (2019) is licensed under CC BY-ND 4.0

Napomene o nedostacima i prednostima CPI TRANSPARENCY INTERNATIONAL

Prednosti/napomene:

- CPI daje povod da se unapredi rasprava o korupciji u javnosti
- CPI je dobar podsticaj za sprovođenje daljih analiza
- CPI omogućava uporedivost - obuhvata gotovo sve države sveta
- I druga sredstva za procenu korupcije daju slične nalaze kao i CPI

Nedostaci/napomene:

- Indeks neće odraziti postignute rezultate u borbi protiv korupcije, sve dok promena prakse ne postane jasno vidljiva ispitanicima; indeks se menja relativno sporo, jer obuhvata istraživanja iz poslednje dve godine
- Zemlje u razvoju mogu biti prikazane u lošijem svetlu usled pristrasnosti i predubeđenja inostranih posmatrača. Zbog toga postoje i druga sredstva za merenje korupcije, npr. (Indeks davalaca mita)

CPI 2018 - Najbolje i najlošije rangirani

Zemlje percipirane kao najmanje korumpirane

Rang	Zemlja	Skor (0-100)	Br. istraživanja
1	Danska	88	8
2	Novi Zeland	87	8
3	Finska Singapur Švedska Švajcarska	85	8 9 8 7

Zemlje percipirane kao najkorumpiranije

Rang	Zemlja	Skor (0-100)	Br. istraživanja
180	Somalija	10	6
178	Sirija Južni Sudan	13	5
176	Jemen Severna Koreja	14	7 4

Metodološke napomene za Srbiju u CPI 2018

- **Srbija je obuhvaćena u 8 istraživanja** koja su uzeta u obzir pri sačinjavanju ovogodišnjih indeksa. Izvori su isti kao i prošle godine, kada je dodat jedan novi, dok su svi ostali isti već sedam godina za redom, što daje visoku pouzdanost pri poređenju podataka.
- Posmatrana je teritorija Srbije bez Kosova i Metohije. Istraživanja na osnovu kojih se sačinjava CPI se posebno rade i za ovu teritoriju i odražavaju percepciju o korumpiranosti tamošnjih javnih službi, tako da je Kosovo posebno rangirano na ovoj listi.
- Od istraživanja koja su relevantna za Srbiju, sedam su objavljena u 2018, a jedno u 2017 (pojedina su sprovedena tokom 2017. godine).

Izvor podataka u inicijalnim istraživanjima

relevantnim za Srbiju

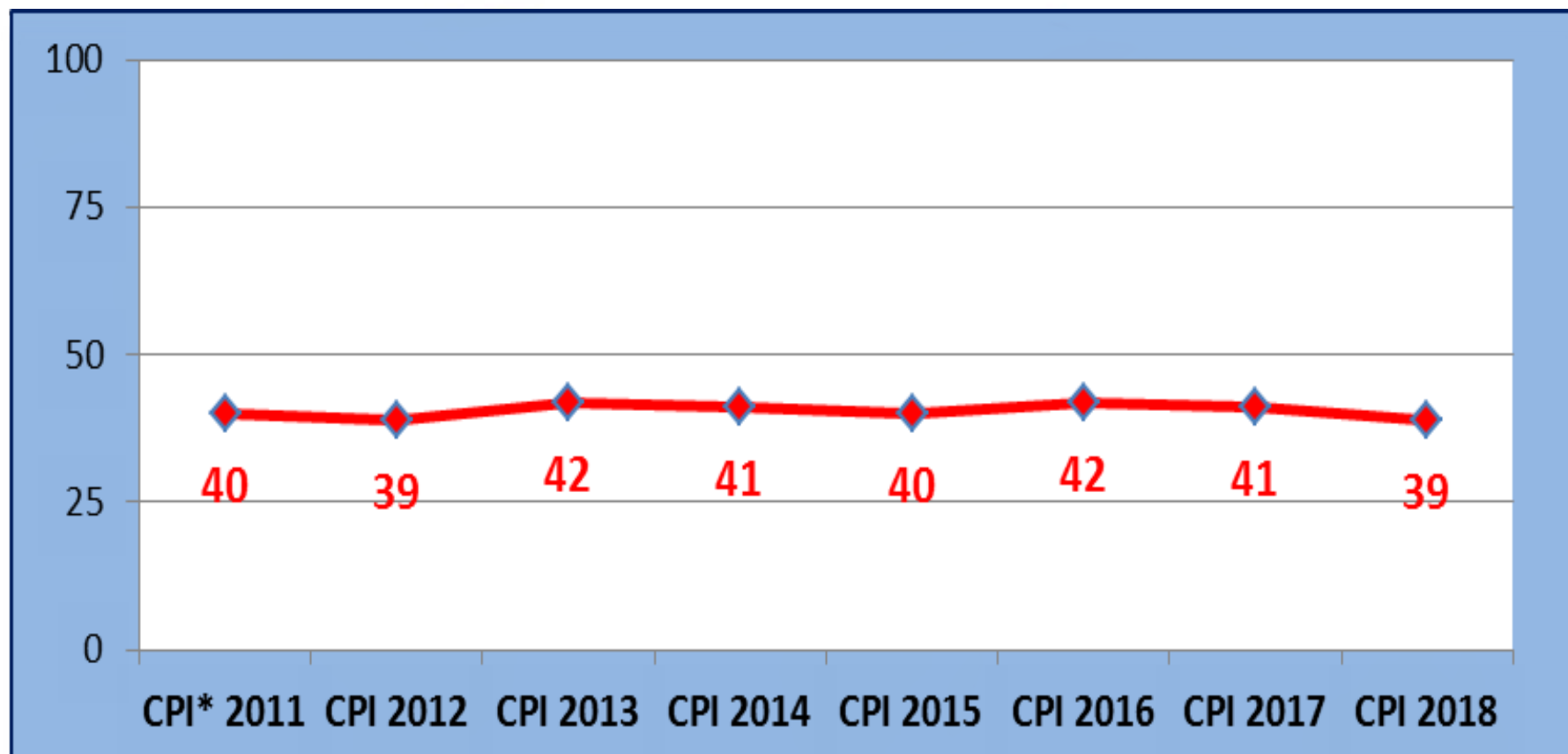
	Izvor	Uzorak
1	FH (Freedom House, Nations in Transit) 2018	Opažanja nerezidenata; ispitanici uglavnom potiču iz razvijenih zemalja
2	BF (Bertelsmann Foundation) Transformation Index 2017-2018	Stručnjaci angažovani od strane banke/ institucije
3	EIU (Economist Intelligence Unit) 2018	
4	GI (Global Insight Country Risk Ratings) 2017	
5	PRS ICRG (Political Risk Services International Country Risk Guide) 2018	
6	WEF (World Economic Forum, Executive Opinion Survey) 2018	Opažanja rezidenata; ispitanici su uglavnom lokalni stručnjaci, lokalni poslovni ljudi i multinacionalne firme
7	WJP (World Justice Project Rule of Law Index) 2017-2018	Lokalni stručnjaci
8	Varieties of Democracy Project 2018	

Rezultat Srbije u CPI 2018

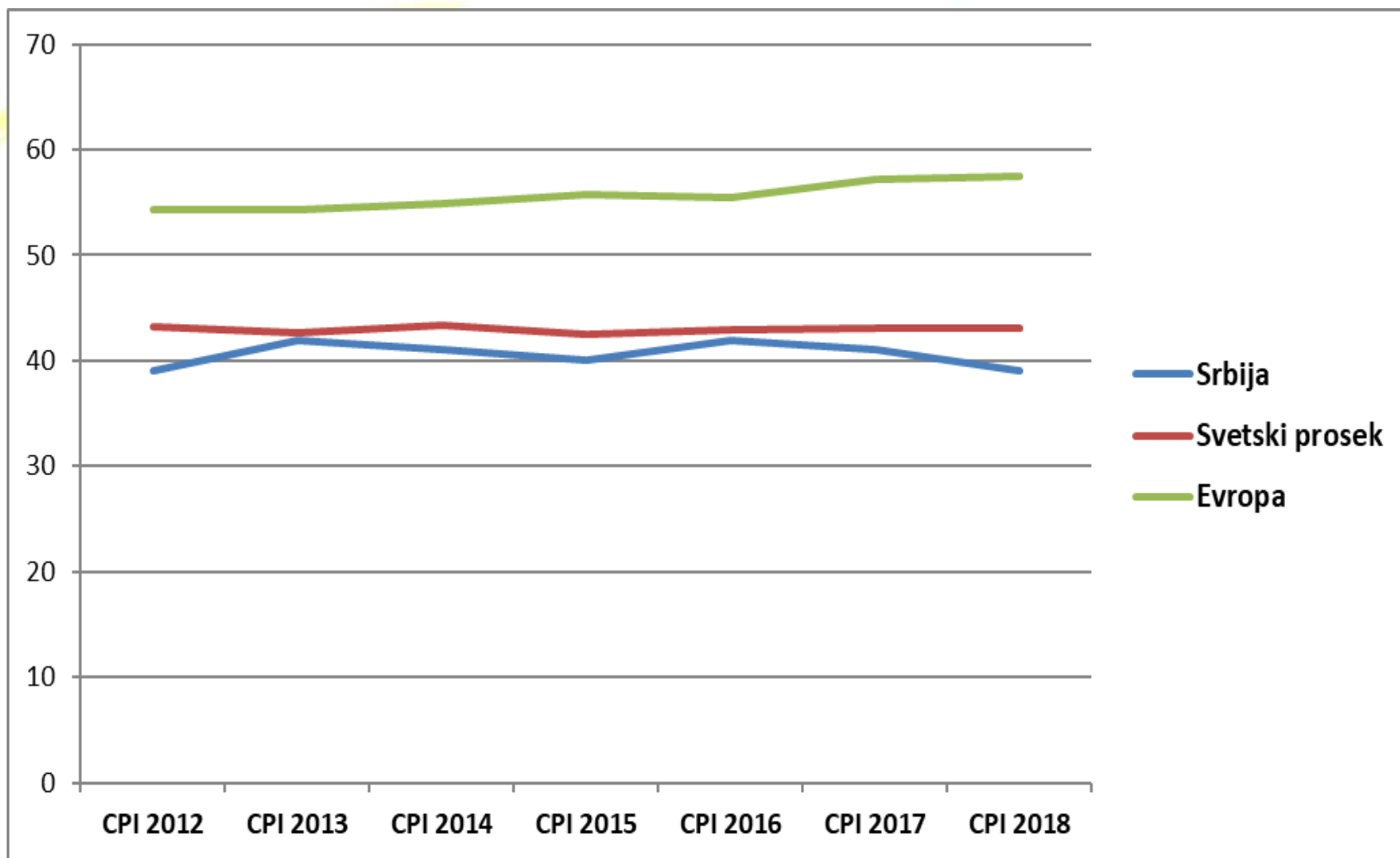
- Ove godine, Srbija je rangirana na 87. mesto (od ukupno 180), sa skorom od 39 (od mogućih i poželjnih 100 poena). Ovo mesto delimo sa Kinom.

Rang	Zemlja	Skor 2018	Broj istraživanja
87	Srbija	39	8

Promene u rezultatu Srbije od 2011

Promene CPI za Srbiju, Evropu i svet

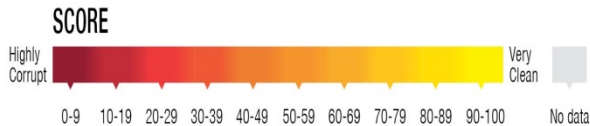
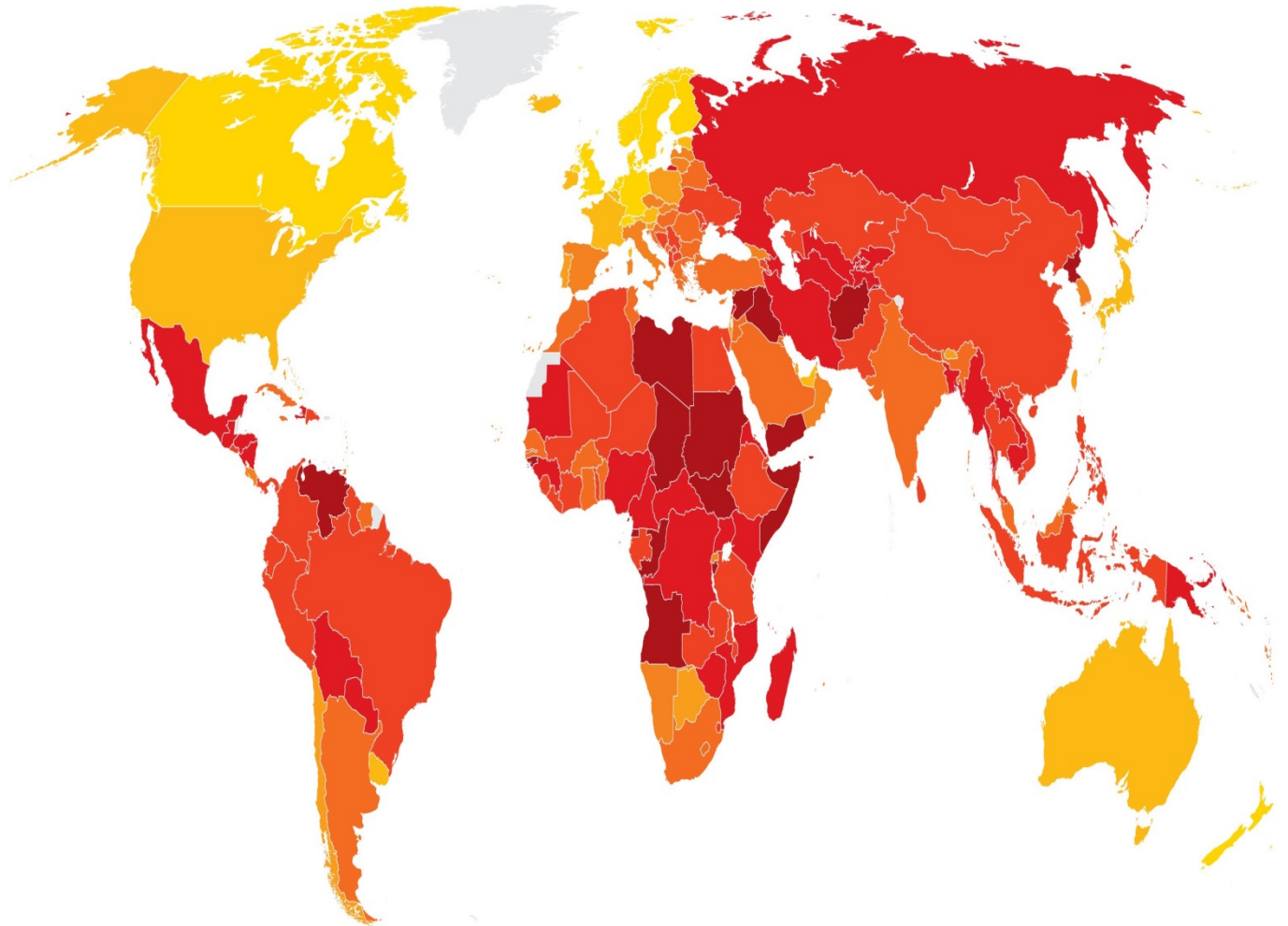

CPI 2018 – republike bivše SFRJ

<i>Rang</i>	<i>Zemlja</i>	Skor 2018	Skor 2017	Broj istraživanja – CPI 2018
36	Slovenija	60 ↓	61	10
60	Hrvatska	48 ↓	49	9
67	Crna Gora	45 =	45	5
87	Srbija	39 ↓	42	8
89	BiH	38 ↓	39	7
93	Makedonija	37 =	37	7

CORRUPTION PERCEPTIONS INDEX 2018

The perceived levels of public sector corruption in 180 countries/territories around the world.

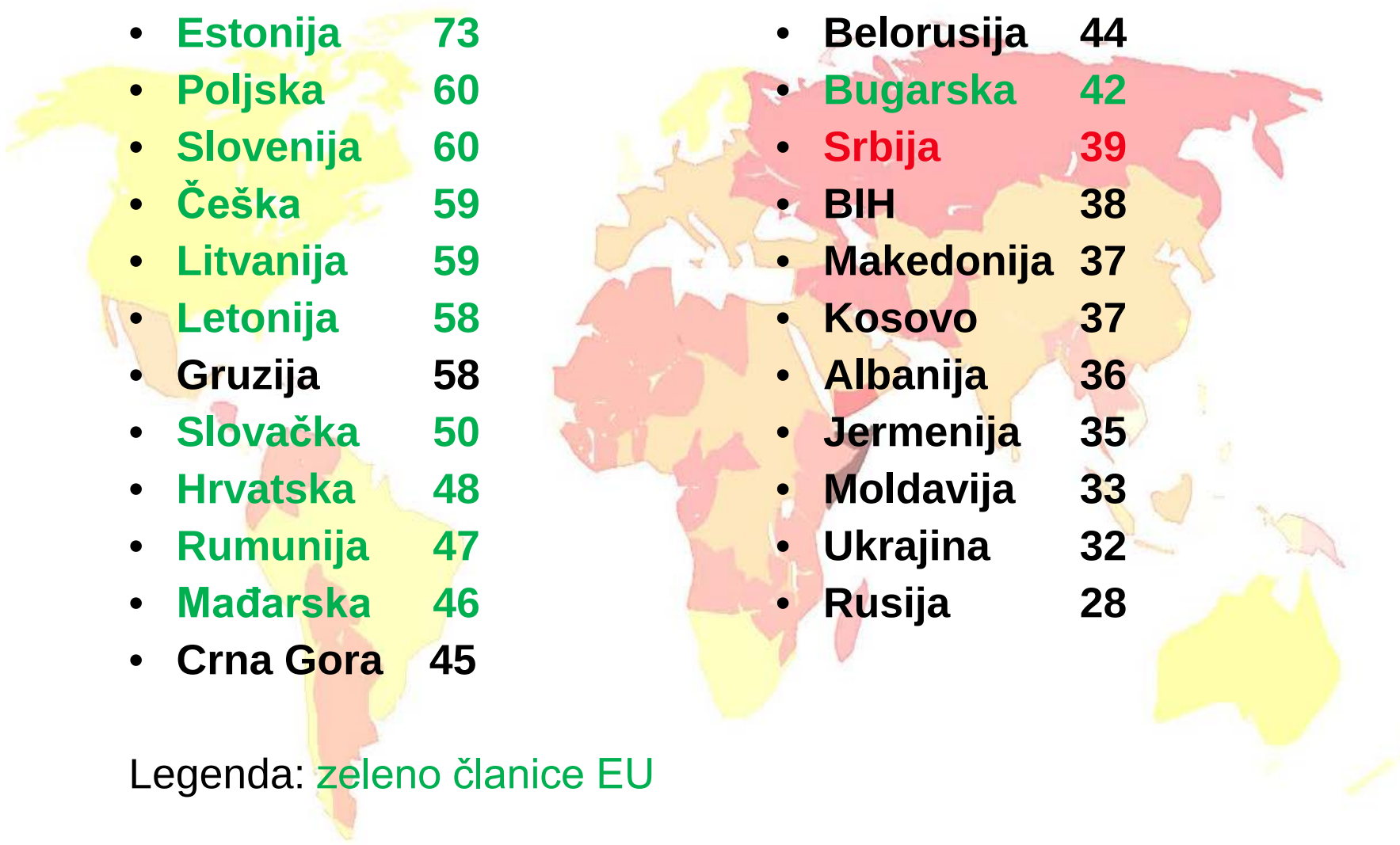

#cpi2018

www.transparency.org/cpi

This work from Transparency International (2019) is licensed under CC BY-ND 4.0

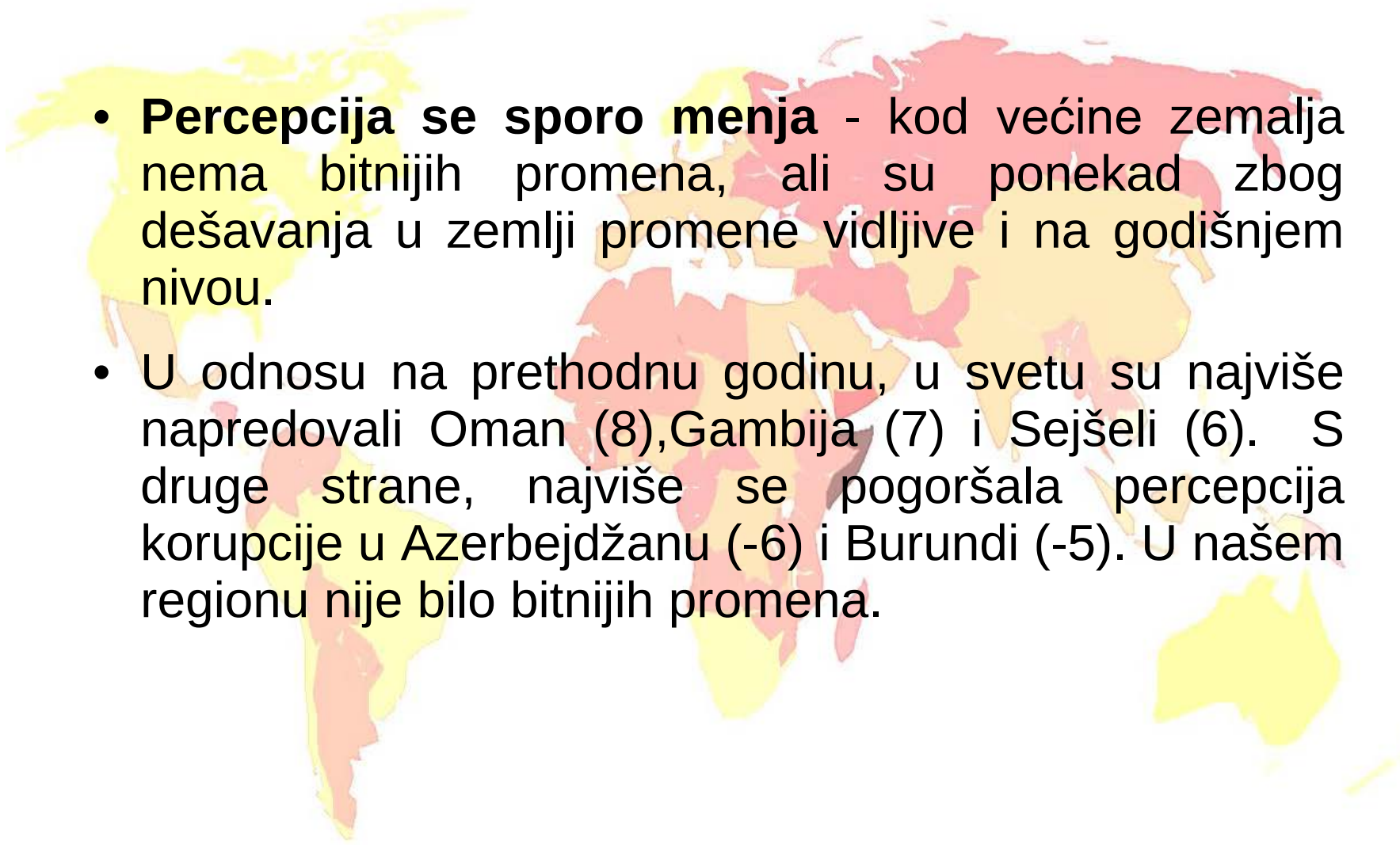
Područje bivših socijalističkih zemalja Evrope

-
- **Estonija** 73
 - **Poljska** 60
 - **Slovenija** 60
 - **Češka** 59
 - **Litvanija** 59
 - **Letonija** 58
 - **Gruzija** 58
 - **Slovačka** 50
 - **Hrvatska** 48
 - **Rumunija** 47
 - **Mađarska** 46
 - **Crna Gora** 45

- **Belorusija** 44
- **Bugarska** 42
- **Srbija** 39
- **BIH** 38
- **Makedonija** 37
- **Kosovo** 37
- **Albanija** 36
- **Jermenija** 35
- **Moldavija** 33
- **Ukrajina** 32
- **Rusija** 28

Legenda: **zeleno** članice EU

CPI 2018 i poređenja sa ranijim godinama

-
- **Percepcija se sporo menja** - kod većine zemalja nema bitnijih promena, ali su ponekad zbog dešavanja u zemlji promene vidljive i na godišnjem nivou.
 - U odnosu na prethodnu godinu, u svetu su najviše napredovali Oman (8), Gambija (7) i Sejšeli (6). S druge strane, najviše se pogoršala percepcija korupcije u Azerbejdžanu (-6) i Burundi (-5). U našem regionu nije bilo bitnijih promena.

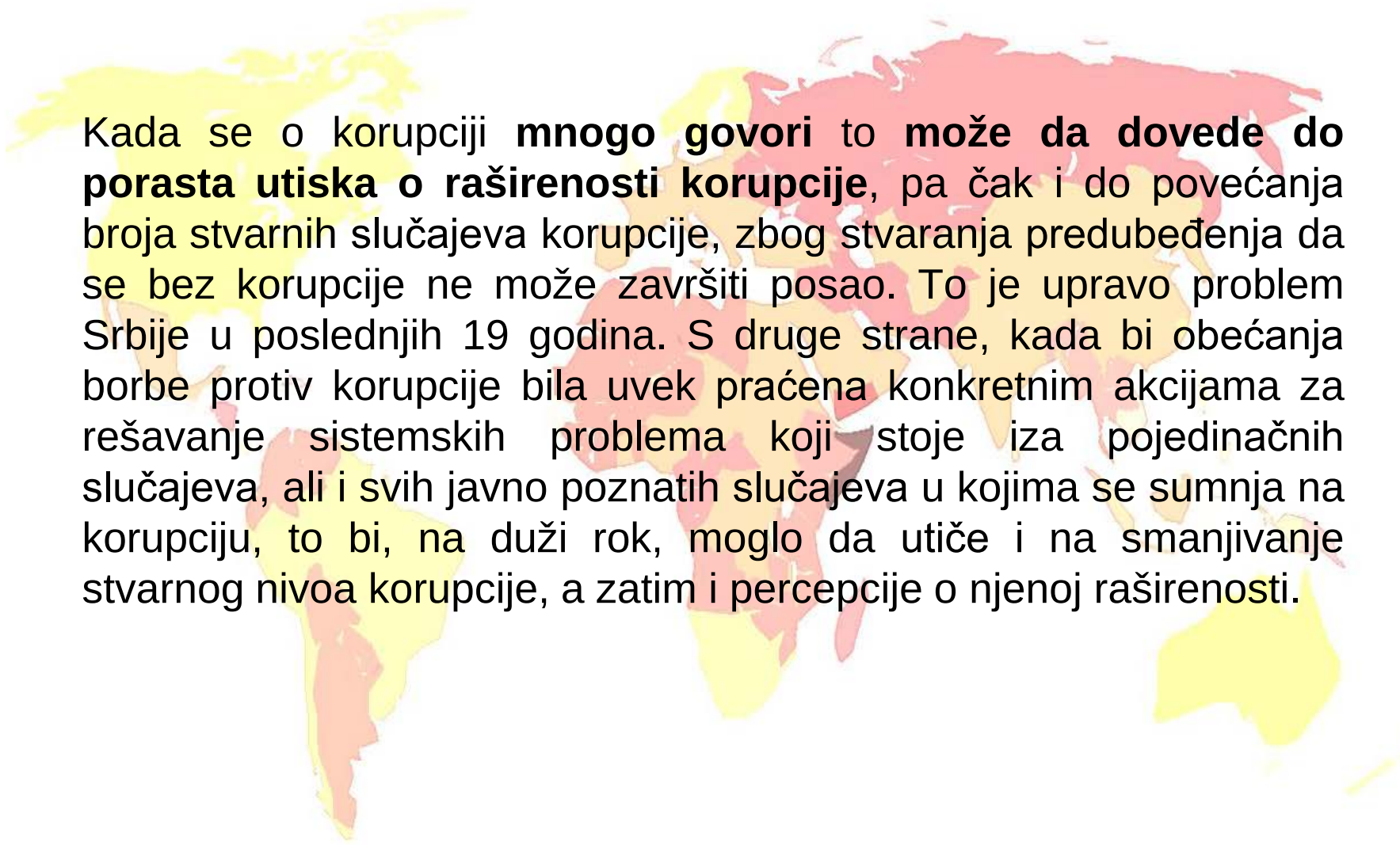
Dosadašnja rangiranja i reakcije

- Podaci iz **2000**: suočavanje sa katastrofalnom slikom o Srbiji u svetu
- **2003**: Pokazalo se da se percepcija sporo menja
- **2004**: Napravljen novi pomak – približavanje realnom stanju stvari
- **2005, 2006 i 2007**: Zadržan minimalan trend rasta – nema radikalnih promena koje bi dovele do brze promene percepcije korupcije
- **2008**: Stagnacija – prvi put nema ni minimalnog napretka, druge zemlje nas sustižu ili prestižu
- **2009**: Simboličan napredak
- **2010**: Stagnacija i očekivanja da će unapređenje zakonskog okvira doneti napredak u budućnosti
- **2011**: Pad skora i nazadovanje na listi – u skladu sa utiskom domaćih ispitanika o odsustvu napretka
- **2012**: Iste ocene kao i prethodne godine
- **2013**: Blagi napredak, očekivanja da se taj trend nastavi, povezivanje sa represivnim akcijama
- **2014, 2015, 2016, 2017, 2018**: Neznatne fluktuacije, pokazatelj da nema dovoljnih promena

Rezultati CPI 2018 i Srbija

- Zemlje mogu **da ignorišu rezultate CPI samo na svoju štetu** – čak i ako ne odražava u potpunosti realno stanje stvari, **CPI je dobar pokazatelj onoga šta drugi misle o nama.**
- **Srbija se i dalje smatra zemljom u kojoj je nivo korupcije visok.** Suštinski nema bitnijih promena u ocenama još od 2008.
- **Utisak o visokoj raširenosti korupcije imaju i građani Srbije,** što proizlazi iz rezultata istraživanja koja se vrše na nacionalnom uzorku (npr. Globalni barometar korupcije Transparency International, istraživanja UNDP), iako su kod tih istraživanja fluktuacije u percepciji korupcije znatno veće.

Percepcija korupcije i njen stvarni nivo

Kada se o korupciji **mnogo govori** to **može da dovede do porasta utiska o raširenosti korupcije**, pa čak i do povećanja broja stvarnih slučajeva korupcije, zbog stvaranja predubeđenja da se bez korupcije ne može završiti posao. To je upravo problem Srbije u poslednjih 19 godina. S druge strane, kada bi obećanja borbe protiv korupcije bila uvek praćena konkretnim akcijama za rešavanje sistemskih problema koji stoje iza pojedinačnih slučajeva, ali i svih javno poznatih slučajeva u kojima se sumnja na korupciju, to bi, na duži rok, moglo da utiče i na smanjivanje stvarnog nivoa korupcije, a zatim i percepcije o njenoj raširenosti.

Smanjivanje percepcije korupcije

- **Da li je moguće uticati na smanjenje percepcije korupcije?**

Svakako da jeste u određenoj meri, kroz izolovane antikorupcijske mere i kampanje i njihovu dobru medijsku promociju. Međutim, pokazalo se da takve mere gotovo da nemaju nikakav uticaj na ovakva istraživanja.

Osim toga, **prioritet državnim organima treba da bude sprečavanje, otkrivanje i kažnjavanje postojeće korupcije, a ne promena utiska o njenoj rasprostranjenosti!**

Problemi za borbu protiv korupcije

- **Kršenje preventivnih antikorupcijskih zakona**, kao plod odsustva „političke volje“ (pristup informacijama, javna preduzeća)
- **Nedovoljni kapaciteti organa koji vrše nadzor i kontrolu** nad primenom zakona; diskreciona ovlašćenja u određivanju predmeta provere
- **Nepotpun pravni okvir** (potrebne izmene i dopune mnogih zakona i snažnije ustavne garancije); narušavanje pravne sigurnosti usvajanjem kontradiktornih ili nejasnih odredaba u propisima
- **Nema učenja** na osnovu otkrivenih slučajeva korupcije i otkrivenih obrazaca koruptivnog ponašanja
- **Vaninstitucionalna moć** političkih stranaka i pojedinaca, koja se odražava na rad čitavog javnog sektora
- **Nedovoljno transparentan proces donošenja odluka**, nemogućnost građana da utiču na njihov sadržaj i neuređeno lobiranje
- **Nepotrebne procedure i državne intervencije** koje povećavaju broj situacija u kojima do korupcije može da dođe

Neiskorišćene šanse za borbu protiv korupcije

- **Evropska perspektiva** i rešenost EU da se napredak u okviru poglavlja 23 prati sve vreme pregovora, kao i sve detaljniji izveštaji o napretku; zainteresovanost međunarodnih organizacija nije dobro iskorišćena – nedovoljno kvalitetan AP za poglavlje 23, probijanje rokova u primeni i odsustvo suštinskog napretka čak i kad su mere sprovedene; težnja za dobijanjem „pozitivnih mišljenja“, „otvaranjem poglavlja“ i pohvala EU zvaničnika umesto da se rešavaju problemi koji su prepoznati već godinama, korišćenje mišljenja o „usaglašenosti“ radi odbijanja domaćih predloga ...
- **Koncentrisana politička moć** – od 2014/2014 situacija u kojoj je vlast (bila) stabilna toliko da može da sprovodi reforme, sa znatno manjim „ucenjivačkim kapacitetom“ koalicionih partnera (manje šanse da korupcionaši nađu zaštitu unutar vlasti). Šansa da se ta moć iskoristi za uspostavljanje sistema pune institucionalne borbe protiv korupcije nije iskorišćena – umesto toga politička moć je iskorišćena da se dodatno umani snaga mehanizama za nadzor vlasti
- **Podrška građana** – građani pokazali spremnost da i politički nagrade ono što im je predstavljeno kao borba protiv korupcije; očekivanja su im bitno podignuta, ali nisu zadovoljena

Prioriteti Srbije za borbu protiv korupcije

- Čuvanje jedinstva pravnog poretka i pravna sigurnost
- **Promena Ustava** radi efikasnije borbe protiv korupcije
- **Smanjenje regulatornih i finansijskih intervencija države** (npr. dozvole, odobrenja, subvencije) koje stvaraju rizike za korupciju, naročito kada se sprovode bez prethodno utvrđenih kriterijuma
- Temeljna **reforma uređenja javnog sektora**
- Poštovanje i jačanje **uloge nezavisnih državnih organa** i obezbeđenje primene njihovih odluka i preporuka
- Stvaranje uslova za nesputan rad **medija**, raskidanjem obruča oko medija koji čine politika, biznis i marketinške kuće

Prioriteti Srbije za borbu protiv korupcije

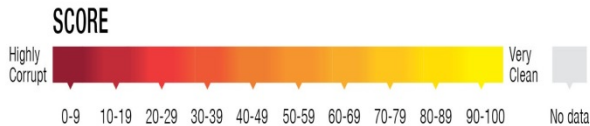
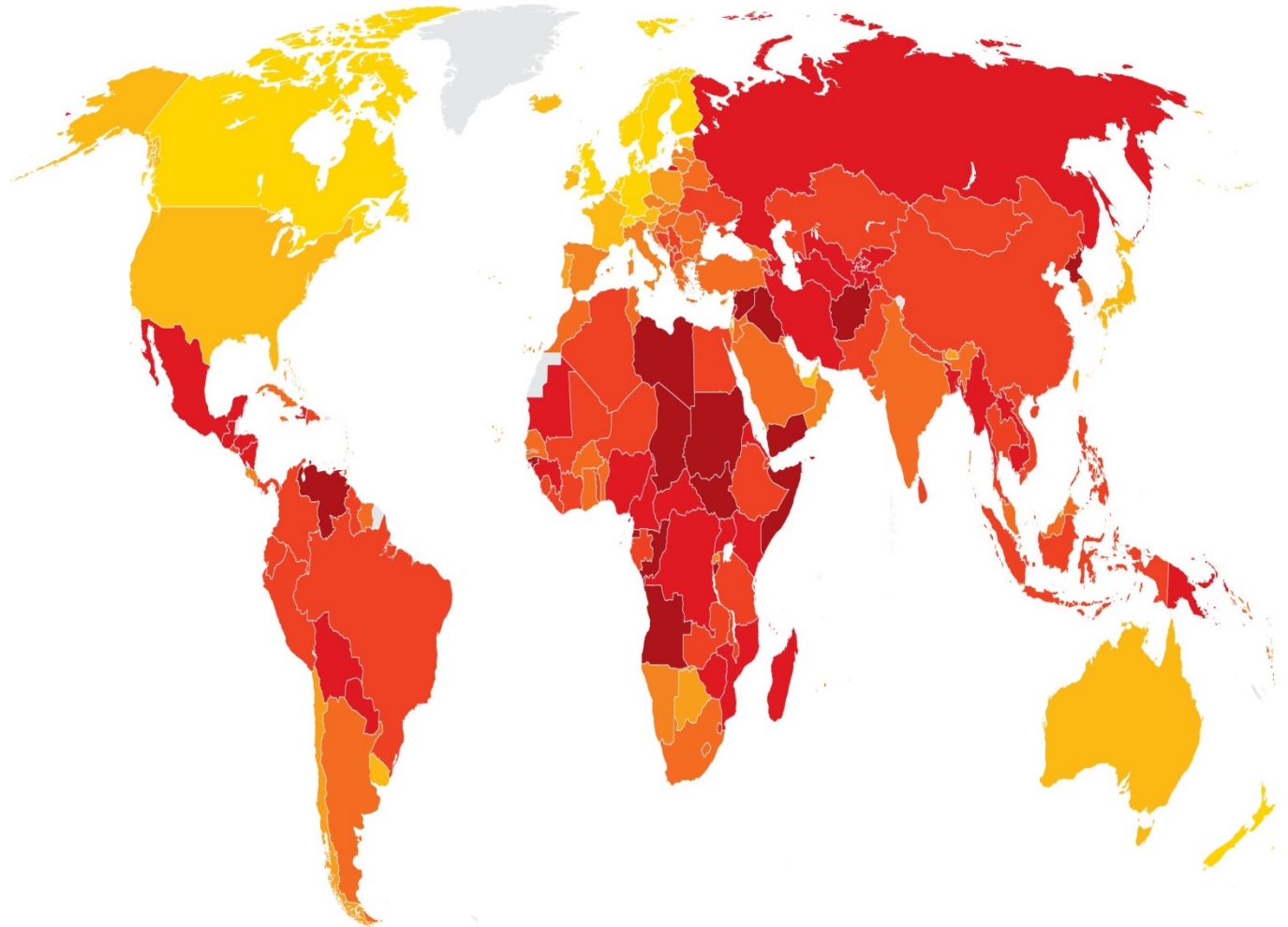
- **Strateški pristup u borbi protiv korupcije:** Skupština treba da što pre donese novu Nacionalnu antikorupcijsku strategiju, i da utvrdi razloge za neispunjenje ciljeva Strategije koja je važila u periodu 2013-2018. Skupština treba redovno da prati sprovođenje Akcionog plana za Poglavlje 23 pregovora sa EU, i drugih strateških akata
- Obezbeđivanje pune primene i unapređenje **Zakona o javnim nabavkama**
- Jasni i sveobuhvatni **planovi rada, izveštaji o radu i njihovo razmatranje**
- Jasna **podela nadležnosti i ovlašćenja državnih organa za borbu protiv korupcije**

Prioriteti Srbije za borbu protiv korupcije

- **Nezavisno, efikasno i odgovorno pravosuđe**
- Veći broj otkrivenih slučajeva kroz zaštitu **uzbunjivača i svedoka korupcije** i druge mere koje motivišu na prijavljivanje korupcije, **proaktivni pristup** u istraživanju korupcije i mere za **kontrolu imovine javnih funkcionera i službenika**
- Striktna **kontrola tačnosti i potpunosti izveštaja o finansiranju kampanja i političkih stranaka**, ispitivanje sumnji i navoda o kupovini glasova na izborima i zloupotrebama javnih resursa u kampanjama; uređenje i kontrola „funkcionerske kampanje“ i državnog oglašavanja
- Dosledno rešavanje svih slučajeva u kojima su iznete **dokumentovane sumnje na korupciju** i uspostavljanje stalne strukture državnog represivnog aparata koja će se baviti otkrivanjem ovakvih slučajeva, nezavisno od postojanja „političke podrške“.

CORRUPTION PERCEPTIONS INDEX 2018

The perceived levels of public sector corruption in 180 countries/territories around the world.

#cpi2018

www.transparency.org/cpi

This work from Transparency International (2019) is licensed under CC BY-ND 4.0

CORRUPTION PERCEPTIONS INDEX 2018

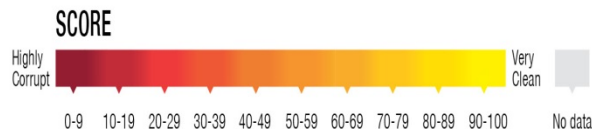
EASTERN EUROPE & CENTRAL ASIA

35/100

AVERAGE SCORE

SCORE	COUNTRY/TERRITORY	RANK
35	Armenia	105
33	Moldova	117
32	Ukraine	120
31	Kazakhstan	124
29	Kyrgyzstan	132
28	Russia	138
25	Azerbaijan	152
25	Tajikistan	152
23	Uzbekistan	158
20	Turkmenistan	161
58	Georgia	41
45	Montenegro	67
44	Belarus	70
41	Turkey	78
39	Serbia	87
38	Bosnia and Herzegovina	89
37	Kosovo	93
37	Macedonia	93
36	Albania	99

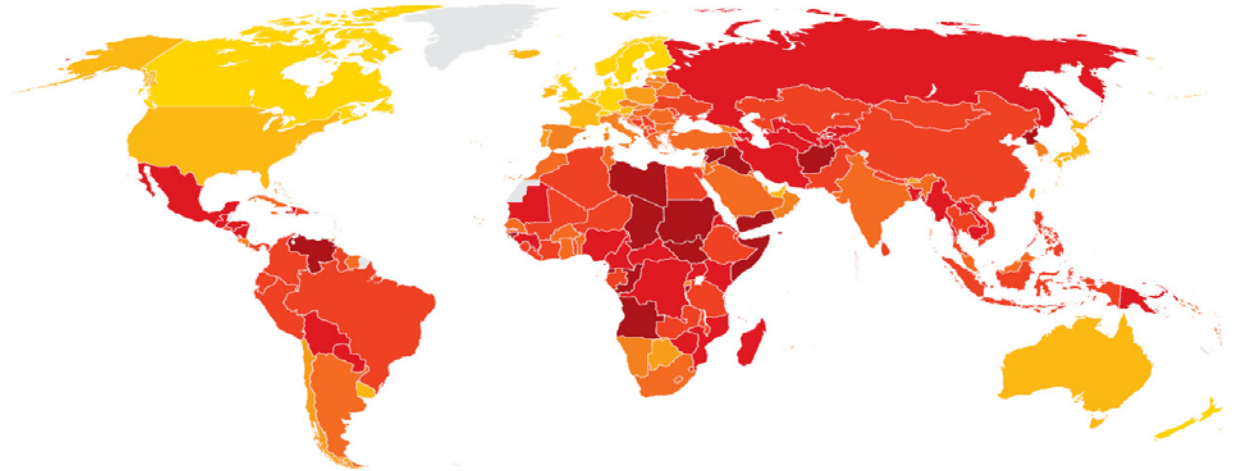

#cpi2018

www.transparency.org/cpi

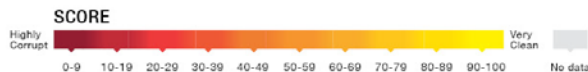
This work from Transparency International (2019) is licensed under CC BY-ND 4.0

CORRUPTION PERCEPTIONS INDEX 2018

The perceived levels of public sector corruption in 180 countries/territories around the world.

SCORE	COUNTRY/TERRITORY	RANK	67	Chile	27	52	Grenada	53	41	India	78	35	Armenia	105	29	Honduras	132	23	Uzbekistan	158
88	Denmark	1	66	Seychelles	28	52	Italy	53	41	Kuwait	78	35	Brazil	105	29	Kyrgyzstan	132	22	Zimbabwe	160
87	New Zealand	2	65	Bahamas	29	52	Oman	53	41	Lesotho	78	35	Côte d'Ivoire	105	29	Laos	132	20	Cambodia	161
85	Finland	3	64	Portugal	30	51	Mauritius	56	41	Trinidad and Tobago	78	35	Egypt	105	29	Myanmar	132	20	Democratic Republic of the Congo	161
85	Singapore	3	63	Brunei Darussalam	31	50	Slovakia	57	41	Turkey	78	35	El Salvador	105	29	Paraguay	132	20	Haiti	161
85	Sweden	3	63	Taiwan	31	49	Jordan	58	40	Argentina	85	35	Peru	105	28	Guinea	138	20	Turkmenistan	161
85	Switzerland	3	62	Qatar	33	49	Saudi Arabia	58	40	Benin	85	35	Timor-Leste	105	28	Iran	138	19	Angola	165
84	Norway	7	61	Botswana	34	48	Croatia	60	39	China	87	34	Zambia	105	28	Lebanon	138	19	Chad	165
82	Netherlands	8	61	Israel	34	47	Cuba	61	39	Serbia	87	34	Ecuador	114	28	Mexico	138	19	Congo	165
81	Canada	9	60	Poland	36	47	Malaysia	61	38	Bosnia and Herzegovina	89	34	Ethiopia	114	28	Papua New Guinea	138	18	Iraq	168
81	Luxembourg	9	60	Slovenia	36	46	Hungary	64	38	Indonesia	89	33	Niger	114	28	Russia	138	18	Venezuela	168
80	Germany	11	59	Cyprus	38	46	Sao Tome and Principe	64	38	Sri Lanka	89	33	Moldova	117	27	Comoros	144	17	Burundi	170
80	United Kingdom	11	59	Czech Republic	38	46	Vanuatu	64	38	Swaziland	89	33	Pakistan	117	27	Guatemala	144	17	Libya	170
77	Australia	13	59	Lithuania	38	45	Greece	67	37	Gambia	93	32	Vietnam	117	27	Kenya	144	16	Afghanistan	172
76	Austria	14	58	Georgia	41	45	Montenegro	67	37	Guyana	93	32	Liberia	120	27	Mauritania	144	16	Equatorial Guinea	172
76	Hong Kong	14	58	Latvia	41	45	Senegal	67	37	Kosovo	93	32	Malawi	120	27	Nigeria	144	16	Guinea Bissau	172
76	Iceland	14	58	Saint Vincent and the Grenadines	41	44	Belarus	70	37	Macedonia	93	32	Malawi	120	26	Bangladesh	149	16	Sudan	172
75	Belgium	17	58	Spain	41	44	Jamaica	70	37	Mongolia	93	31	Ukraine	120	26	Central African Republic	149	14	Korea, North	176
73	Estonia	18	57	Cabo Verde	45	44	Solomon Islands	70	37	Panama	93	31	Djibouti	124	26	Uganda	149	14	Yemen	176
73	Ireland	18	57	Dominica	45	43	Morocco	73	36	Albania	99	31	Gabon	124	26	Azerbaijan	152	13	South Sudan	178
73	Japan	18	57	Korea, South	45	43	South Africa	73	36	Bahrain	99	31	Kazakhstan	124	25	Cameroon	152	13	Syria	178
72	France	21	56	Costa Rica	48	43	Suriname	73	36	Colombia	99	30	Maldives	124	25	Madagascar	152	10	Somalia	180
71	United States	22	56	Rwanda	48	43	Tunisia	73	36	Philippines	99	30	Nepal	124	25	Nicaragua	152			
70	United Arab Emirates	23	55	Saint Lucia	50	42	Bulgaria	77	36	Tanzania	99	30	Dominican Republic	129	25	Tajikistan	152			
70	Uruguay	23	54	Malta	51	41	Burkina Faso	78	36	Thailand	99	30	Sierra Leone	129	24	Eritrea	157			
68	Barbados	25	53	Namibia	52	41	Ghana	78	35	Algeria	105	29	Togo	129	23	Mozambique	158			
68	Bhutan	25											Bolivia	132						

#cpi2018

www.transparency.org/cpi